

LUDENDO
DISCAMUS!

DOROTA
ŻUCHOWSKA

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania do języka łacińskiego i kultury antycznej dla szkoły ponadpodstawowej

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2019

Redakcja merytoryczna – dr Jolanta Sawicka-Jurek

Recenzja merytoryczna – Tomasz Damulewicz

Maria Pawłowska

dr Beata Rola

Agnieszka Ratajczak-Mucharska

Redakcja językowa i korekta – Altix

Projekt graficzny i projekt okładki – Altix

Skład i redakcja techniczna – Altix

Warszawa 2019

Ośrodek Rozwoju Edukacji

Aleje Ujazdowskie 28

00-478 Warszawa

www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji:

Wprowadzenie leksyki dotyczącej magii na podstawie łacińskiego przekładu powieści J.K. Rowling „*Harrius Potter et philosophi lapis*”

Klasa / czas trwania lekcji

klasa II / 1godzina lekcyjna

Cele

- **ogólne:** uświadomienie znaczenia tradycji antycznej dla współczesnej literatury światowej; doskonalenie kompetencji językowych poprzez tworzenie poprawnego przekładu tekstu z języka łacińskiego na język polski; kształtowanie postaw aktywnych, pomocnych w przyszłym życiu społeczno-zawodowym, również u uczniów ze SPE
- **szczegółowe:** uczeń wymienia źródła literackie związane z określonym zakresem leksykalnym; tworzy proste zdania w języku łacińskim; tłumaczy tekst łaciński na język polski; współpracuje w grupie; korzysta ze słownika

Metody

słowne: wykład; oparte na obserwacji: pokaz; aktywizujące: problemowa, sytuacyjna, giełda pomysłów; inne: zajęć praktycznych, korzystania z materiałów źródłowych, tłumaczeniowa bezpośrednia. Formy pracy zespołowa, grupowa, indywidualna

Środki dydaktyczne

1. tablica multimedialna z oprogramowaniem (komputery z dostępem do Internetu, rzutnik);
2. strony internetowe: Wikipedia w języku łacińskim <<https://la.wikipedia.org/wiki/Vicipaedia>> [dostęp 7 czerwca 2019]
 - *Harrius Potter et Philosophi Lapis*. Latin audiobook <<https://www.youtube.com/watch?v=gA3P9fi52U>> [dostęp 7 czerwca 2019]
 - *Harrius Potter et Philosophi Lapis*. Latin e-book <<https://storepubhere.icu/?book=1582348251#>> [dostęp 7 czerwca 2019]
 - *Apuleius, Lucius Madaurensis. Apologia, sive de se ipso de magia liber* <http://www.ae-lib.org.ua/texts-/apuleius__apologia__lt.htm> [dostęp 7 czerwca 2019]
3. Rowling, J.K. (2003). *Harrius Potter et Philosophi Lapis*. New York and London
4. Rowling, J.K. (2000). *Harry Potter i kamień filozoficzny*. Poznań, Media Rodzina
5. Apuleius Lucius Madaurensis (1995). *Apologia, sive de se ipso de magia liber*. *Hildesheim*, Georg Olms Verlag
6. Żuchowska, Dorota (2008). *Wyprawka czarodzieja, czyli Harrius Potter scholam Hogvartensem frequentat* „Języki obce w szkole” nr 1, s.144
7. słowniki łacińsko-polskie, red. K. Kumaniecki i polsko-łacińskie, red. L. Winniczuk lub

<<https://pl.glosbe.com/pl/la>>; <<https://pl.glosbe.com/la/pl>> [dostęp 7 czerwca 2019]

8. wydruki zawierające teksty do tłumaczenia oraz ćwiczenia

Opis przebiegu lekcji

Nauczyciel przedstawia jej cele główne, następnie prezentuje literaturę przedmiotu – dzieło Apulejusza: *Apologia, sive pro se de magia liber* (podaje podstawowe informacje nt. autora i treści utworu) oraz książkę *Harrius Potter et Philosophi Lapis*. Aranżuje rozmowę nt. powieści, jej autorki etc. Informację o łacińskim przekładzie powieści uczniowie znajdują na podanej przez nauczyciela stronie internetowej (Wikipedia w języku łacińskim). Następnie nauczyciel zleca stworzenie łacińskiej nazwy *Szkoły Magii i Czarodziejstwa*. Propozycje po korekcie zostają zapisane na tablicy. Kolejne ćwiczenie uczniowie wykonują podzieleni na trzy grupy. Jest to gromadzenie słownictwa łacińskiego dotyczącego wyposażenia ucznia kl. I Szkoły Magii i Czarodziejstwa. Przedstawiciele grup losują zakres leksykalny: *vestimenta* (odzież), *libri* (książki), *apparatus alius* (pozostałe wyposażenie). Po ok. 5-7 min. karty ze słownictwem zostają odczytane głośno i wywieszane na tablicy. Przed przystąpieniem uczniów do tłumaczenia fragmentu powieści z języka łacińskiego nauczyciel informuje, iż twórcy najlepszego przekładu otrzymają oceny bardzo dobre. Po wykonaniu zadania, na które przeznaczona jest ok. 10-15 min., uczniowie odczytują głośno swoje prace. Nauczyciel dla porównania czyta literacką wersję tłumaczenia. Omawia prace uczniów, wystawia oceny oraz zadaje pracę domową (zał. 1). Na zakończenie lekcji dokonuje krótkiej ewaluacji wiedzy: uczniowie podają źródła literackie związane z tematem *magia*, przytaczają z pamięci łaciński tytuł powieści J.K. Rowling, nazwę *Szkoły Magii i Czarodziejstwa* etc.

Zał. 1 I zadanie obowiązkowe: tłumaczenie wskazanych łacińskich zakłęb występujących w powieści (Żuchowska, 2008:145); II. dla chętnych: przetłumaczenie pierwszego akapitu dzieła *Apologia, sive de se ipso de magia liber*.

Komentarz metodyczny

Treści kształcenia zawarte w powyższym scenariuszu nie figurują w programie *Ludendo discamus!*. Lekcję tę proponuje się do realizacji w klasie drugiej, jako suplement do zajęć nt. wróżb i wyroczni w starożytności. Realizując powyższe treści nauczyciel kształtuje kompetencje wyrażania i interpretowania pojęć i myśli w języku ojczystym, pozyskiwania i przetwarzania nowej wiedzy, kompetencje międzykulturowe i in. Tok lekcji wymusza pracę w trzech grupach, dlatego liczba uczniów uczestniczących w zajęciach nie powinna przekraczać 15. Do przeprowadzenia lekcji niezbędny jest przynajmniej jeden komputer na dwie osoby. Poszukiwanie materiałów w sieci oraz ich selekcja ćwiczą kompetencje

informatyczne. Niektóre z wymienionych pomocy naukowych niedostępnych na polskim rynku można znaleźć na podanych stronach internetowych. Proponowane metody aktywizujące przyczyniają się do rozwoju kreatywności uczniów oraz ułatwiają pracę w zespole, co z kolei kształtuje kompetencje interpersonalne i predyspozycje osobowe, niezbędne na rynku pracy. Powyższy scenariusz łatwo może być wykorzystany w pracy z uczniami ze SPE. Dodatkowa praca domowa przeznaczona jest dla uczniów

szczególnie uzdolnionych, metody aktywizujące mają włączyć i zaintrygować uczniów z trudnościami w rozumieniu i przyswojeniu nowego materiału oraz wykazujących nadaktywną postawę. Uczniom niedowidzącym w lekturze tekstu pomoże audiobook *Harrius Potter...*